T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/775
KARAR NO : 2023/232
KARAR TR : 27/03/2023

Ö Z E T : 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İstanbul Gaz Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. (İGDAŞ)
Vekili : Av. A. S
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının 03/08/2022 tarih ve 4253-4263 sayılı Encümen Kararı ile, İstanbul ili, Avcılar ilçesi, Ambarlı Mahallesi, İhsanbey Sokak üzerinde, davacı İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından izinsiz altyapı kazısı yapıldığı ve kazı alanının usulüne uygun kapatılmadığının tespit edildiğinden bahisle,davacı adına 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 79. maddesi uyarınca 12.952,80 TL idaripara cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hâkimliği 28/09/2022 tarih ve D.İş.2022/9443 sayılı kararı**ile, itiraz konusunun 2464 sayılı Kanun'un 79. maddesinden kaynaklı idari para cezası olduğu, içeriğinin izinsiz alt yapı kazısı yapılmasına ilişkin olduğu, bu nedenle başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karara davacı vekili tarafından yapılan itiraz, Küçükçekmece 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 14/10/2022 tarih ve D.İş.2022/7520 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İstanbul 8. İdare Mahkemesi 15/11/2022 tarih ve E.2022/2480 sayılı kararı** ile, 2464 sayılı Kanun'un Mükerrer 79. maddesi hükmü uyarınca uygulanan para cezalarının görüm ve çözümüne ilişkin özel bir düzenleme bulunmadığından, dava konusu idari para cezasının Kabahatler Kanunu kapsamında idari yaptırım niteliğinde bulunduğundan, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün 5326 sayılı Kanun'da yer alan hükümler uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2464 sayılı Kanun'un *"Altyapı kazı izni harcı"* başlığı altında düzenlenen Mükerrer 79. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu

bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."

7. Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırım düzenlenmiş, ancak bu idari yaptırımakarşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

8. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

9. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fikrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/03/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

12.Dava, davacı adına 2464 sayılı Kanun'un Mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

13. Olayda, davanın 2464 sayılı Kanun uyarınca verilenidari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 2464 sayılı Kanun'da, bu Kanun uyarınca verilenidari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeninbulunmadığı anlaşılmıştır.

14. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

15. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğinyürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

16. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz

mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

17. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 8. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 28/09/2022 tarih ve D.İş.2022/9443 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 8. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 28/09/2022 tarih ve D.İş.2022/9443 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/03/2023 tarihinde OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nigün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN